מא א טוש"ע ח"מ סי׳ . מיד סעיף א בהג"ה

מב ב מיי פיינ מהלי

סמג עשין סח טוש"ע ח"מ מי מיג סעיף א:

טי תיג טפיף מ: מג ג ש"ע שם בהג"ה: מד ד ה ו מיי פ"ו מהל'

סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי שעט סעיף ב:

בוה ז מיי׳ פי״ג מהלכות

ועיין במ"מ ובל"מ סמג

. עשין סח טוש"ע ח"מ סי

תיג סעיף ב: מיג סעיף ב: מו ח מיי שם טוש"ע שם

סעיף ג: מז ט י מיי שם טוש״ע

מס סעיף ב:

חובל ומזיה הלכה ח

מקי ממון הלכה ח

שכר חמרים ומנגבין אותן כעין יין קרוש ומאכילן לחמורים:

כשמעתיה. דאמר הלכה ומורין כן: מותרין הוו. שהתרו כמה

פעמים בבעלים: שהיה לו לעמוד. כלומר בהכי מתוקמא מתניתין

לא "שהיה להן לעמוד אבל לא היה להם לעמוד מאי פטור אי הכי אדתני

סיפא אם הזהירו זה את זה פטור לפלוג וליתני בדידה במה דברים

אמורים שהיה להן לעמוד אבל לא היה להן לעמוד פטורין הא קמ"ל

רבא ההיה להן לעמוד כי הזהירו זה את זה פטורין אמר רבא

ראשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו שני חייב בנזקי שלישי בנזקי גופו אבל לא בנזקי ממונו ממה נפשך אי נתקל פושע הוא שני נמי ליחייב אי נתקל לאו פושע הוא אפילו ראשון נמי ליפטר

ששהה בנפילתו כדי עמידה ולא

עמד: לכסף. לתקן הקורה על כתיפו כדרך נושאי משאוי: לפוש.

דמשונה הוא ואין רה"ר עשויה לכך:

והוגגין. מוכרי כלי זכוכית: ואם מחמת

רחשון נפלו כולן. לקמן מפרש:

סליקוסתה. פסולת עיצורי תמרים שעשו מהן שכר. ל״ה שמרי וכקתני חייב. שהוה לו להזהיר אע״ג דטריד לכתף היה לו להזהיר וא"ת ומנליה דמשום שהיה לו להזהיר חייב דלמא

לא רמי כשלדא פטור דאיבעי ליה לבעל חבית לאסוקי אדעתיה שמא יעמוד בעל קורה וא"כ אפי' כשלדא נמי ליפטר הכא דאיבעי ליה לבעל חבית לאסוקי אדעתיה שמא יעמוד כשלדא כיון דדרך המכתפין בכך וי"ל כיון דלפעמים מכתף ואין מניח כשלדה לה היבעי ליה לחזדהורי וה"ת כי מוקי לה נמי כשעמד לפוש אמאי חייב הא כיון דאיבעי ליה לאזדהורי במכתף בעומד לפוש נמי חיבעי ליה לאזדהורי דמנא ידע אם עומד לכתף או לפוש ופושע הוא וי"ל דמינכר שפיר אם עומד לפוש או לכתף הלכך כשעומד לפוש אין לאחרון ליזהר משלדה דלהו הורחיה כשלדה כשעומד לפוש הלכך ההוא דעמד פושע הוא אם לא יזהיר אבל כשעמד לכתף אורחיה הוא להניח כשלדא ואין לו לסוסיר: אמר רבא ראשון חייב בנזקי שני. לשון שני פי׳ בקונטרס מפי המורה וכן נראה לר"י עיקר והכי פירושו ראשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו דראשון ובנזקי גופו מחייב אף על ממונו דשני דהוי אדם המזיק ובנזקי ממונו מחייב אנזקי גופו דשני ולא על ממונו דקדירות הראשונות הוי בור ולא מחייב אכלים כדמפרש דראשון ודאי פושע הוא ולפיכך חייב על נוק

משום דמוקמינן לקמן דרמי כשלדא וחייב משום דלא ה"ל למירמייה כשלדה וי"ל דכשלדה נמי דרכו כשמכתף וח"ת הי חורחיה אמחי

הוה ליה להזהיר הא לקמן מוכח דאי סליקוסתא בשלמא רב אדא בר אהבה כשמעתיה אלא רב הונא לימא הדר ביה אהנהו מותרין הוו: מתני' ישני קדרין שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון הראשון חייב בנזקי שני: גמ' אמר רבי יוחנן לא תימא מתני' ר' מאיר היא דאמר 🌣נתקל פושע הוא וחייב אלא אפילו לרכנן דאמרי אנום הוא ופטור הכא חייב שהיה לו לעמוד ולא עמד רב נחמן בר יצחק אמר אפילו תימא לא היה לו לעמוד יהיה לו להזהיר ולא הזהיר ורבי יוחגן אמר כיון דלא היה לו לעמוד לא היה לו להזהיר דמריד תגן יהיה קורה ראשון ובעל חבית אחרון נשברה חבית בקורה פטור ואם עמד בעל קורה חייב מאי לאו שעמד לכתף דאורחיה הוא וקתני חייב דהוה ליה להזהיר לא יכשעמד לפוש אבל עמד לכתף מאי יפטור אדתני סיפא ואם אמר לו לבעל חבית עמוד פטור לפלוג וליתני בדידה בד"א כשעמד לפוש אבל עמד לכתף פטור הא קמ"ל דאע"ג דעמד לפוש כי קאמר לו לבעל חבית עמוד פמור ת"ש הקדרין והזגגין שהיו מהלכין זה אחר זה נתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון והשלישי בשני ראשון חייב בנזקי שני ושני חייב בנזקי שלישי חואם מחמת ראשון נפלו ראשון חייב בנזקי כולם ואם הזהירו זה את זה פשורין מאי לאו שלא היה להן לעמוד

ראשון שתמונו עושה אבל שני לא פשע בשלישי כל כך ומ"מ כשגוף השני הזיק אפי" בממון השלישי חייב דהיה לו לעמוד ולא עמד אבל כשהזיק ממונו של שני אפילו גופו של שלישי פטור דאמר ליה האי בירא לאו אנא כריתיה דה"ל מפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס מיתיבי כולן פטורין על נזקי ממוגן אפילו ראשון אם הזיק ממונו אפילו את גוף השני ולא מלי אוקמה דברייתא כרבנן דאמרי נחקל אונס הוא דהוי ראשון נמי מפקיר נוקיו לאחר נפילת אונס ורבא כר"מ דאמר נחקל פושע הוא דקי"ל דברייתא ורבא לפרש הברייתא דקדרין וזגגין קאתו להכי ליכא למימר דפליגי ובקונט" פירש דרבא ס"ל דבין לר"מ ובין לרבנן נחקל פושע הוא ולא פליגי אלא במפקיר מקיו אבל מכל מקום ה"ל לאוקמי ברייחא כרבנן דאית להו מפקיר נזקיו פטור ועוד דבהאומנים (ב״מ דף פב: ושם4) משמע דליכא מאן דפליג אמאי דאוקימנא לעיל פלוגמא דנתקל פושע דקאמר התם וקי"ל דבנחקל פושע פליגי ומשני אלא אמר רבא ראשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו דשני והוא דהזיק בגופו אע"ג דאנוס מדפטר בברייתא כשהזיק ראשון בממונו מ"מ חייב על שהיה לו לעמוד או להזהיר ולא עמד והזהיר אבל שני חייב בנזקי שלישי בנוקי גופו של שלישי ולא אממולו דגוף השני הוי בור משום דאנוס יותר מן הראשון ולכך מטעם שהיה לו לעמוד לא הוי אלא בור וראשון שאין אנוס כל כך אע"ג דבאונס זה מפטר אדם המזיק כדמשמע בהאומנים כיון שהיה לו לעמוד ולא עמד חשיב ליה אדם המזיק אע"פ שוה דוחק אין לחוש כיון דלא קאי מסקנא הכי א"ג י"ל דרצא סבירא ליה בנחקל פושע כר"מ ולכך הראשון הוי אדם המזיק ולא בור מ״מ פטר ליה בברייתא אנזקי ממונו משום דסבר מפקיר נזקיו פטור אפילו אחר נפילת פשיעה אע״ג דרבא סבר כר״מ בהא לא סבר כר"מ ופריך הניחא לשמואל אלא לרב אמאי חשיב ליה להאי שני בור תרגמה רב אדא כגון שהוזקו כלים בכלים והשמא הדר ביה ובא ליישב הברייתא ללישנא קמא דרבא וכולן חייבין על נזקי גופו שגופו הזיק את ממונו ופטורין על נזקי ממונו שממון הזיק את הממון וביה ובא ליישב הברייתא ללישנא קמא דרבא וכולן חייבין על נזקי גופו שגופו הזיק את ממונו את הגוף הראשון חייב והשני פטור וגרס ברישא ואע"ג דנתקל פושע הוא מ"מ הוי ממונו בור ופטור על כלי שני אבל כשהזיק ממונו את הגוף הראשון חייב והשני פטור וגרס ברישא האי בירא לאו אנא כריתיה ובאלא אמר רבא גרסינן ה"ל בור ולא מלינו בור שחייב בו את הכלים ולשון ראשון פ"ה והיא גירסת ר"ח אמר רבא ראשון חייב בין בנוקי גופו בין בנוקי ממונו דשני כשהווקו בגופו של ראשון כדמפרש דראשון ודאי פושע הוא לר"מ דמנפשיה נפיל והוי אדם המזיק ולרבנן משום שהיה לו לעמוד ולהזהיר ושני חייב בנזקי גופו של שלישי אבל לא בנזקי ממונו של שלישי כדמסיק דאגופו של שלישי מחייב דהיה לו לעמוד ולא עמד אממונו פטור דה"ל בור ולא מלינו בור שחייב בו את הכלים ופריך ראשון נמי נחשב גופו בור ויפטר על ממון השני ומשני ראשון מנפשיה נפיל וה"ל פושע לר"מ ולרבנן משום דה"ל להזהיר לרב נחמן ולרבי יוחלן היה לו לעמוד אע"ג דלרבנן שניהם אנוסין מ"מ הראשון שאין אנוס כ"כ הוי אדם המזיק מטעם שהיה לו לעמוד או להזהיר והשני שהוא אנוס יותר אין נחשב מטעם זה כ״א בור ולפי זה הו״מ למפרך השחא הניחא לשמואל 🐿 כדאמרינן לקמן מיחיבי כולן חייבין על נזקי גופן ופטורין על מקי ממונן של מקין וחוזר בו רבא מתוך קושיא זו ותימה דלישני דגופו וממונו אמזיקין קאי וחייבין אמקי גופו דראשון מטעם אדם המזיק וגופו של שני משום בור ופטור אנזקי שממונו הזיק כרבנן דאמרי נחקל לאו פושע הוא והוי מפקיר נזקיו לאחר נפילח אונס אלא אמר רבא ראשון חייב בין בנוקי גופו בין בנוקי ממונו דראשון אם הזיק בגוף השני יש ספרים שכתוב בהן בהדיא בין איסוק מגופו בין איסוק מממונו שני חייב בנוקי שלישי בנוקי גופו דשני משום שהיה לו לעמוד אבל לא בנוקי ממונו דשני דא"ל האי בירא לאו אנא כריתיה דאנוס היה שהראשון גרם לו ליפול אבל ראשון ודאי פושע הוא ולהכי קמני בברייתא וכולן פטורין על מקי ממונן פי׳ על ניזוקין שגוף הראשון נמי נחשב בור כיון שלא הזיקו בידים וקשה כיון דפושע הוא אמאי פטור כשגופו הזיק ממון השני ואע"יפ שאין מזיק בידים אין לו ליחשב בור דהתנן אם עמד בעל קורה חייב בחבית של חבירו אלמא חשיב

לעיל כט:], ב) עייןבחדושי הרשב״ל, ג) [ד״ה ומנרו.

הגהות הב"ח (ה) תום' ד"ה אמר רבא וכו׳ כדאמרינן לקמן. נ״ב

ל"ל כדפריך: מוסף רש"י

רבינו חננאל

בעל

סליקוסתא. עשב שהוא נאה למראה ולהריח. (שבת

.(:]

ואם התרו בהן דברי הכל הלכ׳ ומורין להן כל הקודם בהן זכה, כרב כל הקודם בהן זכה, כוב הונא דאפקר חושלא וכרב אדא דאפקר חליקוסתא. מתני׳. שני קדרין שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל . הראשון כו׳. אמר ר׳ יוחנן . לא חימי מחויי די מאיר . הוא ומשום הכי חייב, אלא אפי׳ רבנן דאמ׳ נתקל אנוס הוא, הכא חייב שהיה לו לעמוד ולא עמד. ור׳ נחמן בר יצחק אמ' אפי' נשבר ואינו יכול לעמוד חייב שהיה לו להזהיר לבאיז טרוד הוא להזהיר. תנן היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון כו', וקתני חייב דהוה ליה יקובי ווהי לחוד להזהיר, מאי להזהיר ולא הזהיר, מאי לאו כשעמד לכתף, לתקן .. המשאוי על כתיפו. ואע״פ שהוא טרוד אמרי׳ היה לו להזהיר, קשיא לר׳ יוחנן. ופריק כשעמד לנוח שאינו טרוד, ואע״פ שעמד ליפוש כי אמ׳ לבעל החבית עמוד פטור. ת״ש הקדרין והזגגין שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל הראשון ונפל כו׳. ופריק ר' יוחנן בהא נמי אע"פ שהיה להם לעמוד ולא עמדו כי הזהירו זה את עמוד כי החדרד חד את זה פטורין, ודברין פשוטין הן. אמר רבא נתקל ראשון חייב בנזקי שני בין בנזקי ווייב בנוקי שני בין בנוקי גופו בין בנזקי ממונו, שני חייב בנזקי שלישי כו׳.